

Додаток
до Постанови
Верховної Ради України

ЗВІТ

Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів

Відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України, статті 87 Регламенту Верховної Ради України 5 червня 2020 року Верховною Радою прийнято Постанову № 683-ІХ «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів» (далі Тимчасова спеціальна комісія/Комісія/ТСК).

За форматом своєї роботи Тимчасова спеціальна комісія - це колегіальний орган Верховної Ради, до складу якого увійшли 13 народних депутатів з майже всіх депутатських фракцій та груп, серед яких двоє голів комітетів та шестеро заступників голів комітетів.

Голова ТСК з питань захисту прав інвесторів – Галина Янченко, заступник голови ТСК - народний депутат від фракції «Голос» Ярослав Железняк. Секретарем комісії є Андрій Ніколаєнко від фракція «Батьківщина».

Також до складу ТСК увійшли ще семеро народних депутатів від фракції політичної партії «Слуга Народу»: Дмитро Наталуха, Андрій Костін, Галина Михайлюк, Владлен Неклюдов, Олексій Красов, Сергій Іонушас та Артем Культенко. Від депутатської групи «Довіра» в ТСК входять народні депутати Лариса Білозір та Роберт Горват, від фракції «Опозиційної платформи – За життя» - народний депутат Ігор Абрамович.

Робота Спецкомісії регулюється [Положенням](#) про Тимчасову спеціальну комісію при Верховній Раді України з питань захисту прав інвесторів, яке було затверджене під час першого установчого засідання Комісії.

В рамках ТСК робота народних депутатів проводилась у двох напрямках. Перший – це напрацювання змін до законодавства для усунення перешкод та спрощення інвестиційної діяльності. Другий напрям - розгляд та заслуховування звернень (скарг) бізнесу, представники якого зверталися на адресу Комісії, вирішення проблемних ситуацій, з якими стикалися інвестори в Україні, захист прав інвесторів від незаконного втручання в його роботу посадових осіб органів державної влади.

Критерії звернень на адресу ТСК викладені у Положенні про Тимчасову спеціальну комісію з питань захисту прав інвесторів. У кожному зверненні на адресу Спецкомісії заявник зобов'язаний зазначити інформацію про обсяг залучених інвестицій в українську економіку, кількість створених робочих

місць та обсяг сплачених податків. А також обов'язково надати супутні докази обставин, щодо яких йдеться у зверненні. Факт порушення прав та законних інтересів заявника повинен бути зафіксований у встановленому законом порядку. Питання, порушені в зверненні та прохальна частина звернення повинні відноситися до меж компетенції Комісії.

Впродовж звітного періоду відбулося 8 засідань Комісії. Засідання були проведені із дотриманням принципів прозорості та відкритості, а також об'єктивного підходу до розгляду звернень бізнесу. Для того, щоб забезпечити максимальну неупередженість під час заслуховування проблемних ситуацій з інвесторами, до участі у засіданні ТСК запрошувались як представники інвестора, так і органів державної влади, в діях яких, згідно суті адресованих до Комісії звернень, вбачалося порушення.

Результати роботи Спецкомісії у напрямку захисту інвестицій та розгляду звернень бізнесу

З моменту створення ТСК на адресу Спеціальної комісії надійшло 48 звернень інвесторів зі скаргами на порушення їх прав та/або незаконні дії органів державної влади. З них 16 звернень Спеціальна комісія прийняла до розгляду, а 6 звернень після розгляду по суті успішно вирішені.

Це звернення від ТОВ «ЕКОНІЯ», більш відомого як виробник дитячого харчування «МАЛЯТКО», ТОВ «АЕ ЛОГІСТІК1», який є підрозділом європейської мережі AMSTAR EUROPE, Миколаївського суднобудівного заводу «ОКЕАН», ТОВ «Дністрові Сади», ТОВ «Фрунзе 69», ТОВ «Ріглі» (Марс Україна). В результаті чого було захищено та розблоковано реалізацію інвестиційних проектів на загальну суму понад 5 млрд гривень.

В середньому, від моменту звернення інвестора до моменту вирішення проблеми Спецкомісія витратила близько двох місяців. Хоча вирішення деяких проблемних ситуацій, через які інвестори звертались на адресу Спеціальної комісії, до заслуховування ТСК тягнулись роками. Найбільш тривалою проблемною ситуацією серед звернень, які надійшли на адресу Спеціальної комісії, стала ситуація з ТОВ «ЕКОНІЯ», яка до моменту звернення на адресу ТСК не вирішувалась впродовж 12 років.

Більшість звернень, що надійшли від інвесторів на адресу ТСК, пов'язані із неефективним здійсненням досудового розслідування з боку правоохоронних органів. Цієї проблеми стосуються 10 звернень від представників інвесторів, які надійшли на адресу Спеціальної комісії.

Це, зокрема, звернення компаній ТОВ «АШАН», іноземної компанії «HYUNDAI CORPORATION», ТОВ «ЕКОНІЯ» (ТМ «МАЛЯТКО»), ТОВ «НЕСТ» («Братський масло пресовий завод»), Заводу «Океан», іноземної юридичної особи «Nibulon S.A.», ПАТ «ХОРОЛЬСКИЙ МККДП», Фермерського господарства Гайворонського А.І. та інші.

Другою за причиною, через яку інвестори звертались на адресу Комісії, стали проблемні питання, які виникали в бізнесу з органами місцевого

самоврядування. Цієї проблеми стосуються 8 звернень, серед них - ТОВ «ІНТЕРАГРОСИСТЕМА», ТОВ «АЕ «ЛОГІСТИК 1» (АМСТАР), тощо.

За час роботи на адресу Спеціальної комісії звертались представники аграрних компаній, в тому числі переробної галузі, українські виробники дитячого харчування, так і іноземні світові гіганти харчової промисловості. Всесвітньо відомі автомобільні виробники як «HYUNDAI CORPORATION» та підприємства суднобудування як Миколаївський суднобудівний завод «Океан». Ритейлери та великі інвестори у сфері комерційної нерухомості – як українські, так і іноземні.

Успішно вирішені звернення бізнесу

За результатами 12 місяців роботи повністю вирішено проблемні ситуації шести заявників. Першою з них є ситуація виробника дитячого харчування ТОВ «Еконія», більш відомого під ТМ «МАЛЯТКО». Інвестор звернувся на адресу ТСК через обшуки, проведені Нацполіцією 9 липня 2020 року, в якості підстави для яких було визначене кримінальне провадження.

Звернення зазначеної компанії Спеціальна комісія заслухала під час засідання 3 серпня 2020 року. У вересні була проведена зустріч із Генеральним прокурором Іриною Венедіктовою за участі членів Тимчасової спеціальної комісії та заявників - власниці ТОВ «ЕКОНІЯ» Ірини Варагаш та її адвокатів. Результатом зазначеної зустрічі стало рішення Офісу генерального прокурора про визнання слідчих дій Національної поліції України у справі компанії «ЕКОНІЯ» сумнівними. А також зміна органу досудового розслідування кримінального провадження, яке раніше стало підставою для проведення обшуків на підприємстві, на Державне бюро розслідувань.

Другим успішним вирішенням проблемної ситуації інвесторів Комісією стало звернення представників Миколаївського суднобудівного заводу «ОКЕАН». Чинні власники підприємства звернулись на адресу ТСК через безпідставний, на їх думку, арешт активу, який був накладений Печерським судом Києва 13 січня 2020 року. Підставою для арешту стало кримінальне провадження 6-річної давнини. Для інвестора арешт активів мав наслідком втрату міжнародних замовлень на понад 280 млн гривень. Невдовзі після розгляду цього звернення ТСК з питань захисту прав інвесторів, зазначений арешт був скасований. А згодом Верховний Суд України ухвалив рішення у цій справі, поставивши остаточну крапку в питанні.

Третій успішний кейс, який був вирішений Комісією, пов'язаний зі зверненням великого міжнародного ритейлера Amstar Europe, який представлений в Україні компанією «АЕ «ЛОГІСТИК 1». Завдяки чому інвестор зможе продовжити реалізацію проекту із будівництва логістично-офісного центру на земельних ділянках, розташованих в межах Бузівської сільської ради Києво-Святошинського району Київської області (поблизу с. Гурівщина).

Земельні ділянки належать Компанії на праві приватної власності. Загальна вартість інвестиційного проекту оцінюється у 170 млн доларів США. В рамках реалізації інвестиційного проекту планується створення 1300 робочих місць. Проект опинився під загрозою зриву, скільки на етапі отримання місто-будівної документації з'ясувалось, що без відома інвестора змінилися межі села і цільове призначення цих земельних ділянок, що заважало розпочати проект. Після заслуховування цього кейсу на засіданні Комісії інвестор успішно отримав містобудівні умови і обмеження і продовжив підготовку до будівництва. Наразі компанія перейшла до наступного етапу отримання документації у Державній архітектурно-будівельній інспекції.

Четвертим успішним кейсом, що був заслуханий та вирішений в рамках роботи Комісії, є звернення ТОВ «Дністрові Сади» щодо неправомірного захоплення корпоративних прав Товариства.

Так, 30 березня 2021 року при отриманні витягу з ЄДР представнику товариства стало відомо, що в ЄДР відбулися зміни, а саме було змінено учасника ТОВ «Дністрові сади» з компанії «ЕПЛ ХІЛЛЗ ІНВЕСТМЕНТС ЛІМІТЕД» (APPLE HILLS INVESTMENTS LIMITED), що створена та належним чином зареєстрована відповідно законодавства Англії та Уельсу. Крім того, було виключено з ЄДР генерального директора Лешинського І.В. та особу яка може вчиняти дії від імені ТОВ «Дністрові сади» без довіреності Василівця І.В. Водночас, ЄДР станом на дату витягу значився керівник без обмежень повноважень Петроченков Юрій Іванович. Жодних дій щодо уповноваження будь-кого на вчинення будь-яких дій щодо зміни учасника товариства та дирекції товариства компанія «ЕПЛ ХІЛЛЗ ІНВЕСТМЕНТС ЛІМІ ТЕД» (APPLE HILLS INVESTMENTS LIMITED) не надавала.

Компанія звернулася до Колегії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Мінюсту та до Тимчасової спеціальної комісії з питань захисту прав інвесторів з проханням відстояти їх законні інтереси. Комісія в виключному порядку з дотриманням Положення про ТСК прийняла кейс до розгляду та почала роботу із відстоювання прав заявника. Так, за результатами спільної взаємодії ТСК і Міністерства юстиції України, кейс вдалося позитивно вирішити, відновивши право власності заявника на корпоративні права підприємства.

П'ятим вирішеним кейсом є звернення ТОВ «Ріглі Україна» (Марс Україна), згідно з яким у 2013-2014 роках податкові органи не визнали переплату Товариства з податку на прибуток у загальному обсязі понад 27 млн. гривень. Наведені дії були оскаржені Товариством в судовому порядку, за результатами чого Верховний Суд ухвалив остаточну постанову від 14.07.2020 у справі №826/4423/17 (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/90458595>), відповідно до якої зобов'язав Офіс великих платників податків ДФС:

1) здійснити коригування в інтегрованій картці платника податків Товариства, відобразивши на особовому рахунку платника податків переплату

з податку на прибуток за 2013 рік у розмірі 26 933 915 гривень та наявну переоплату з податку на прибуток за 2014 рік у розмірі 27 966 808 гривень;

2) відобразити в інтегрованій картці платника податків ТОВ «Ріглі Україна» погашення щомісячних авансових внесків з податку на прибуток підприємств з травня 2014 року по грудень 2015 року включно за рахунок надміру сплаченої суми податку на прибуток, відображеної податкових деклараціях з податку на прибуток підприємств за 2013 рік та 2014 рік.

Офіс великих платників податків ДФС не вчинив жодних дій з виконання приписів Рішення суду. За результатами розгляду даного кейсу на засіданні ТСК, органами ДПС було самостійно ініційовано питання зміни сторони в справі, та змінено відповідача на належного – на ДПС України. В подальшому органами ДПС було виконано судове рішення в повному обсязі.

Шостим вирішенням кейсом стало звернення ТОВ «Фрунзе 69», яке двічі зверталося до ТСК у зв'язку з тим, що 9 жовтня 2020 року власнику зазначеного товариства стало відомо про те, що 5 жовтня 2020 року приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Юдіним Максимом Анатолійовичем, було здійснено низку реєстраційних дій, внаслідок яких: (1) новим власником Будівлі, що належала ТОВ «Фрунзе 69» на праві приватної власності, стало ТОВ «ФК «Інвестохіллс Веста», (2) внесено повторно запис про іпотеку за припиненим у 2015 році Іпотечним договором (3) внесено повторно запис про обтяження будівлі.

За результатами розгляду скарги Колегією Міністерства юстиції України з розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції сформовано відповідний Наказ від 26.10.2020 року №3733/5 «Про задоволення скарги», якою скаргу ТОВ «ФРУНЗЕ 69» від 09.10.2020 з доповненнями до неї від 20.10.2020 задоволено частково: скасовано рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень, прийняті приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Юдіним М. А.

Разом з тим, протягом певного періоду виконати Наказ Міністерства юстиції України не можливо через те, що третя сторона - ТОВ «Фінансова компанія «Ассісто», право вимоги якій було переуступлено ТОВ «Фінансова компанія «Інвестохіллс Веста», звернулося до Господарського суду міста Києва з позовом до приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Юдіна Максима Анатолійовича, ТОВ «Фінансова компанія «Інвестохіллс Веста» про визнання протиправним та скасування рішень. Разом з позовом ТОВ «Фінансова компанія «Ассісто» подано заяву про забезпечення позову та накладено арешт на вищезазначене нерухоме майно, що унеможливило виконання Наказу МЮУ. За результатами розгляду даного звернення на ТСК, вдалося усунути правові перешкоди та виконати вищезазначений наказ Міністерства юстиції України та повернути право власності на нерухоме майно заявнику.

Звернення, розгляд яких триває

Щодо інших звернень до Тимчасової спеціальної комісії, по яких продовжується робота, можна відзначити звернення французького ритейлера ТОВ «АШАН», справа якого стала відомою за межами України. Звернення інвестора стосується позбавлення інвестора права власності на земельні ділянки для реалізації проекту в Одеській області.

В 2018 році інвестор придбав три земельні ділянки площею 27 га на Одещині. На цій землі «АШАН» планував побудувати ритейл-парк Les Vignes, найбільший в Одеській області. На купівлю трьох земельних ділянок французьким ритейлером було витрачено 242 млн гривень. 1 березня 2019 року ухвалою слідчого судді Приморського районного суду м. Одеси Деруса А.В. накладено арешт на зазначені земельні ділянки. 5 квітня 2019 року ухвалою слідчого судді Приморського районного суду м. Одеси Куцарова В.І. змінено спосіб накладення арешту. Зазначені земельні ділянки передані в управління АРМА.

3 липня 2019 року без згоди (повідомлення) власника та без отримання дозволу слідчого судді АРМА реалізувала усі три земельні ділянки через систему ДП «СЕТАМ». Ціна продажу склала 8 765 200 грн., що в понад 20 разів нижче їх реальної вартості. І вже 19 липня АРМА було укладено договори із ТОВ «ПЕЛУЧО», переможцем торгів по усім трьом земельним ділянкам. ТОВ «АШАН» оскаржив зазначені дії АРМА у судовому порядку. Пізніше інвестор звернувся на адресу ТСК через порушення його прав.

Під час розгляду зазначеного звернення Комісією було встановлено, що в межах судових оскаржень рішень, що стосуються відчуження земельних ділянок, судами першої та другої інстанції вже встановлено незаконність такого відчуження та надано оцінку діям учасників такого процесу з точки зору відповідності/не відповідності дій їх посадовим обов'язкам. Через дії посадових осіб АРМА порушені низка кримінальних проваджень, а сама справа щодо законності відчуження земельних ділянок розглядається у Верховному суді.

Слід також відмітити розгляд ТСК звернення естонського інвестора та компанії Аррікано Ріел Естейт ПЕЛСІ (Arricano Real Estate Plc) щодо незаконного, на думку заявника, відчуження «ТРЦ «Sky Mall». Дане звернення інвестора розглядалося під час засідання Комісії 22 липня 2020 року. За результатами розгляду якого було ухвалено рішення щодо рекомендацій вжиття державними органами України певних дій з метою підвищення ефективності проведення розслідувань кримінальних проваджень навколо даного кейсу.

Крім того, 3 серпня 2020 року Комісією був направлений лист до Міністерства юстиції України з проханням, зокрема, проаналізувати наявність у інвестора правових підстав для звернення до Міжнародного інвестиційного арбітражу в м. Вашингтон з позовом до держави Україна про відшкодування йому матеріальної шкоди, завданої внаслідок неправомірних дій, через які

майно, що належало афілійованим йому компаніям, вибуло з його володіння, а державний механізм захисту права та інтересів інвестора в Україні за 10 років не призвів до результатів.

Однак, на початку травня 2021 року Україна отримала офіційну вимогу щодо ініціювання інвестиційного спору компанією Аррікано Ріел Естейт ШЕЛСІ проти України. Міністерство юстиції України, звернулося до Голови ТСК з питань захисту прав інвесторів з пропозицією делегувати до міжвідомчої робочої групі при Міністерстві юстиції України, що утворюється згідно вимог міжнародного права, з метою досудового врегулювання міжнародного арбітражного спору навколо ТРЦ «Sky Mall», представників Комісії. На своєму засіданні 25 травня 2021 року ТСК ухвалила рішення про делегування трьох членів Комісії до зазначеної міжвідомчої робочої групі при Міністерстві юстиції України. Ними стали народні депутати Галина Янченко, Сергій Іонушас, Галина Михайлюк.

Результати законотворчої діяльності Комісії

Згідно Регламенту Верховної Ради України, метою створення Тимчасової спеціальної комісії є попередня підготовка чи доопрацювання проектів законів та інших актів Верховної Ради. В рамках заходів, що наведені нижче, організованих Комісією, відбувалась розробка та обговорення змін до законодавства, а також вивчення думки представників бізнесу з приводу законодавчих змін.

Впродовж 12 місяців роботи Комісія вивчала думку інвесторів не лише в рамках надісланих звернень та проведених засідань. Народні депутати, члени ТСК здійснили низку робочих поїздок в Одеську, Миколаївську, Закарпатську, Івано-Франківську, Хмельницьку, Рівненську області.

В рамках зазначених відряджень відбувалось вивчення інвестиційного досвіду унікальних підприємств. А також була проведена спеціальна презентація роботи Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів для консульств Угорщини та Румунії.

Крім того, були проведені низка зустрічей із представниками ключових бізнес-асоціацій в Україні, таких як Українська торгово-промислова палата, Європейська бізнес-асоціація, Американська торгово-промислова палата, CEO Club та ін. Слід зазначити, що в рамках законотворчої роботи Комісії під егідою ТСК були проведені низка круглих столів та форумів, де були обговорені законодавчі ідеї народних депутатів, членів Тимчасової спеціальної комісії.

Результатом чого стала реєстрація у Верховній Раді України шести законопроектів. Зокрема, першими законодавчими ініціативами Комісії став пакет законопроектів для протидії рейдерству.

До них відносяться законопроекти [№3783](#) «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо посилення відповідальності за окремі

кримінальні та адміністративні правопорушення у сфері господарської діяльності, службової діяльності, діяльності осіб, що надають публічні послуги та кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади» від 02.07.2020 р. та №3774 «Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму протидії рейдерству» від 02.07.2020 р.

Зазначеними законопроектами, зокрема, передбачено запровадити зміни до процесу роботи державних реєстраторів, а також внесення змін до Кримінального кодексу України та посилення покарання за рейдерські правопорушення.

15 квітня 2021 року законопроект [№3774](#) був ухвалений за основу конституційною більшістю народних депутатів – 311 парламентарів проголосували «за». Законопроект отримав підтримку представників всіх фракцій парламенту та позафракційних народних депутатів. Станом на звітну дату, законопроект доопрацьований до другого читання профільним Комітетом ВРУ з питань правової політики та готовий для винесення до сесійної зали. Законопроект [№3783](#) розглянутий профільним Комітетом ВРУ з питань правоохоронної діяльності та рекомендований для ухвалення у першому читанні.

Ще дві законодавчі ініціативи, зміст яких був напрацьований народними депутатами на основі звернень бізнесу та в рамках роботи в ТСК, зокрема, звернення ТОВ «АШАН», став пакет законопроектів щодо реформування Національного агентства з питань менеджменту активів та системи управління арештованим майном.

Це проекти законів [№5141](#) «Про внесення змін до Закону України про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів щодо гарантій прав українських та іноземних інвесторів» від 24.02.2021 р., та проект закону [№5142](#) «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів щодо гарантій прав українських та іноземних інвесторів» від 24.02.2021 р. Співавторами даних законодавчих ініціатив виступили не лише народні депутати, члени ТСК з питань захисту прав інвесторів, а й понад 70 народних депутатів України з різних політичних фракцій. Наразі зазначені законопроекти знаходяться на стадії підготовки до розгляду профільними комітетами Верховної Ради.

Зазначеними законопроектами пропонується скоригувати обсяг повноважень Національного агентства з менеджменту активів у частині розпорядження майном, яке передається в управління АРМА, запроваджується заборона реалізації майна до вироку суду (окрім товарів, що швидко псуються, або за згодою власника), запроваджується норма, за якою суд при ухваленні рішення про передачу майна в управління АРМА, зобов'язаний чітко визначити спосіб такого управління та інші зміни, які

покликані прибрати можливість зловживань з боку АРМА та зробити процес управління та розпорядження активами Національним агентством більш ефективним.

Крім того, серед напрацьованих народними депутатами, які входять до ТСК, законопроектів слід віднести пакет законопроектів, які сприяють виробництву електричного транспорту та електрокарів в Україні. Йдеться про проекти законів [№3476](#) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання розвитку галузі електричного транспорту в Україні» та [№3477](#) «Проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо стимулювання розвитку галузі електричного транспорту в Україні» від 14.05.2020 року. Зазначені законопроекти дозволять створити в Україні умови для розвитку ринку не лише споживання, а й будівництва електрокарів та допоможуть залучити інвестиції у зазначену сферу економіки. Для реалізації таких намірів пропонується запровадити низку податкових та митних стимулів. Станом на звітну дату зазначені законопроекти ухвалені у першому читанні.

Впродовж звітнього періоду роботи Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради з питань захисту прав інвесторів стала відкритим майданчиком в парламенті, де заслуховуються проблеми бізнесу та одразу пропонуються шляхи їх вирішення, як оперативні, так і законодавчі. Такий підхід позитивно сприймається інвесторами і бізнес-асоціаціями та позитивно впливає на сприйняття інвесторами діяльності органів державної влади в Україні та Верховної Ради України.

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Янченко Галина Ігорівна

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000049DB2E005E358F00

Дійсний до: 27.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України

№ 5д9/3-2021/225389 від 08.07.2021

577371